

αὐτὴν κατὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, τῶν ἡδὴ θερμῶν, καίτοι μόλις ἦτο ἡ ἐννάτη ὥρα. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εἶχε στηρίξει τὸ τουφέκιον αὐτῆς ἐπὶ τινος μελίας, καὶ διεσκέδαζε στερεοῦσα ἐπὶ τῶν ταινιῶν τοῦ πύλου τῆς μακρὸν καὶ ποικιλόχρουν πτερόν φασιανοῦ ὃν εἶχε φονεύσει, καὶ ὅστις, μὲ τὸ αἷμα εἰς τὸ ράμφος, ἔκειτο ἐπὶ τῶν χόρτων, περὰ τοὺς ποδας αὐτῆς. Βλέπουσα τὸν Ἑκτορα, ἔσχε κίνημα ἐκπληξέως τὸ ὁποῖον πάραυτα κατέστειλε.

— "Α! ὦ! εἶπεν ὁ κόμη, αὐτὴ πρέπει νὰ εἶνε ἡ ψευδολογία περὶ τῆς ὑποίας μοὶ ὠμίλει ὁ φύλαξ μου.

Ἐξήγαγε τὸ φυτίγγιον τοῦ ὅπλου αὐτοῦ, ἐκάλεσα παρ' ἐαυτοῦ τοὺς κύνας του, καὶ τὴν ἐπλησίασε χαιρετίζων.

Ἦτο ὄντως ἐξοχὸν πλάσμα ἡ νεαρὰ αὕτη γυνή. Μὲ παράστημα εὐτολμον, μὲ πλατεῖς ὤμους καὶ μὲ στήθη εὐρωστά, ἐκέκτητο χεῖρας τοσοῦτον πρυφεράς, ὥστε θὰ τὰς ἐξελάμβανέ τις ὡς χεῖρας παιδίου. Τὸ πρόσωπόν της, ἐλαφρῶς ἐρυθραίνονμενον ἐκ τῆς κινήσεως τῆς θήρας καὶ ἐκ τοῦ ἀέρος τοῦ δάσους, ἐφαίνετο νὰ ἦτο ἀρχικῶς ὠχρόν. Ἡ κόμη της ἦτο μέλαινα ἄνευ τινὸς λάμψεως καὶ τόσον ἦτο ἄφθονος, ὥστε θὰ ἐνόμιζες ὅτι κοπιᾷ νὰ τὴν φέρῃ. Τὰ χεῖλη της ἦσαν συνεσφιγμένα, βαθεῖας ἐρυθρότητος, καὶ ὅταν τὰ ἡμιήνοιγε, τὰ ἔκρα τῶν ὀδόντων της ἐφαίνοντο ὕγρα καὶ διαφανῆ. Εἰς τοὺς μαύρους καὶ λαμπροὺς ὀφθαλμοὺς της εἶχε μίαν ἐκφρασιν ὁμοιάζουσαν ὀλίγον πρὸς τὸ τραχύ καὶ ψυχρὸν τοῦ Ἑκτορος. Εἰς τὴν ἐκφρασιν ταύτην ἀνέμειντο τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ τις ἄλλη, διότι δὲν ὑπέκρυπτε τὸ εἰρωνικὸν μειδίαμά της.

Ἐκλίνα τὴν ἀγέρωχον κεφαλὴν της εἰς ἀπάντησιν τοῦ χαιρετισμοῦ τοῦ κόμητος, καὶ ἀνέμενε νὰ τῇ ἀπευθύνῃ ἐκεῖνος τὸν λόγον, προσπαθοῦσα ἐν τῇ μεταξὺ νὰ δόσῃ σχῆμα φιλάρεσκον εἰς τὸ πτερόν, τὸ ὁποῖον εἶχε στερεώσῃ ἐπὶ τοῦ πύλου αὐτῆς.

(ἀκολουθεῖ)

ΜΕΡΣΕΔΗ

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ὁ Μιραμὼν ἐσήκωσε τὴν κεφαλὴν του καὶ παρετήρησε τὸν Δεγκουίλάρ ὁ ὁποῖος ἐστέκετο ὑπερήφανος καὶ ἀκίνητος. Ὑστερον ἀπὸ ὀλίγον, ὁ στρατηγὸς ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν, ἔλαμψε ἐνῶ κίνημα ἀπὸ ἀνυπομονησίαν καὶ ἀνέκραξεν.

— Ὁ Οὐάσκωνικός λαός! Ποῖοι εἶνε αὐτοί! Ὁ λοὸν μοὶ ἐπαναλαμβάνουν τὸ ὄνομα αὐτὸ ἀφ' ὅτου ὁ αὐτοκράτωρ μὲ ἐστειλεν ἐδῶ διὰ νὰ λάβω τὴν ὑποταγὴν τῶν Ἰσπανῶν. Τί μ' ἐνδιαφέρει ὁ οὐάσκωνικός λαός! Κατέχετε τὴν γῆν σας καὶ ὀφείλετε νὰ

δεχθῆτε ὅπως οἱ ἄλλοι τὸν μονάρχην ὅστις σὰς ἐπιβάλλεται. Ποῦ θὰ κατήντα κἀνεὶς ἀνέχρεαζετο ν' ἀνησυχῇ δι' ὅλους τοὺς Μυρμηδόνες τοὺς ἀποτελοῦντας ἕνα λαόν; Ἀπαντες καταγόμεθα ἐκ Γάλλων. Τί σημαίνουν λοιπὸν τώρα αὐταὶ αἱ διαφοραὶ τοῦ γένους; Εὐρίσκεσθε ἐν Ἰσπανίᾳ, λοιπὸν εἰσθε Ἰσπανοί. Ὁ βασιλεὺς Ἰωσήφ θὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς χώρας σας καὶ θὰ τὸν παραδεχθῆτε ἔστω καὶ ἀκουσίως σας.

Ὁ Μιραμὼν ἐσηκώθη, κατακόκκινος ἀπὸ τὸν θυμὸν, μὲ φωνὴν πνιγμένην ἀπὸ τὴν μανίαν καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς γεμάτους ἀπὸ λύσσαν. Ὁρθώθη ἵνα ἀνυψώσῃ ἐτι μᾶλλον τὸ κοντὸν σῶμά του τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο μικρότερον ὡς ἐκ τοῦ πάχους του καὶ παρετήρει περιφρονητικῶς τὸν Δεγκουίλάρ, τοῦ ὁποῖου τὸ σοβαρὸν πρόσωπον καὶ τὰ λευκὰ μαλλιά του παραδόξως εὐρίσκοντο εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ βαρὺ ὕψος τοῦ γάλλου ἀξιωματικοῦ. Ἐπειτα αὐτὸς ἐκάθησεν, ἀνέπνευσε δυσκόλως καὶ προσποιούμενος ὀλίγην ἡσυχίαν εἶπε πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς πρεσβείας:

— Ποῖαι εἶνε οἱ ἀξιώσεις σας;

— Ζητοῦμεν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν παλαιῶν ἐθίμων μας, ἀπεκρίθη ὁ Δεγκουίλάρ.

— Ποῖα εἶνε αὐτὰ τὰ ἐθίμα!

— Τὸ δικαίωμα τῆς διασκέψεως τῶν προγόνων μας διὰ νὰ κανονίζωμεν τὰς διαθέσεις καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ νὰ συνεχώμεθα εἰς ἐκάστην τῶν 18 πόλεων τῆς ἐπαρχίας Γκουιπούτση. Ὁ στρατηγὸς ἐμειδίασεν, ἀλλ' ὁ Δεγκουίλάρ ἐξηκολούθησε μὲ περισσοτέραν ζωρότητα καὶ σοβαρότητα: Δὲν εἴμεθα δοῦλοι, δὲν πληρώνομεν διόλου λύτρα. Δὲν ἀναγνωρίζομεν βασιλέα οὐδένα, ἐκτὸς ἂν αὐτὸς ἦ πρόγονοι του μᾶς προσέφεραν μεγάλας ἐκδουλεύσεις. Ὁ Ἀλφόνσος ἔκτος ἐξεδίωξε τοὺς Μαυριτανούς ἀπὸ τῆς χώρας μας, διὰ τοῦτο καὶ εὐγνωμονοῦμεν πρὸς τοὺς ἀπογόνους του. Ἀς μᾶς ἐλευθερώσῃ τῶν Ἰσπανῶν, γενεᾶς μιγάδος, ἄνευ καταγωγῆς καὶ ἀπάτριδος, ὁ Ἰωσήφ ἢ ὁ Ναπολέων, καὶ θὰ θεωρῶμεν αὐτὸν ὅπως θεωροῦμεν τὴν γενεάν τοῦ Ἀλφόνσου Ἑκτου.

— Καὶ ὁ προὑπολογισμὸς ἀνέκραξεν ὁ Μιραμὼν, ἐγερθεὶς ὡρὸς καὶ φρυάττων.

Ὁ Δεγκουίλάρ δὲν ἐνόησε τὸ βάρος τῆς λέξεως αὐτῆς καὶ ἔμεινε ἄφωνος. Ὁ στρατηγὸς παρεξήγησε τὴν αἰτίαν τῆς σιωπῆς των καὶ ἐνόμιζεν ὅτι τὸν ἀπεστόμωσε, διὰ τοῦτο ἐξηκολούθησε σηκώσας τοὺς βραχίονας πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν προτομὴν ἐπὶ τῆς ἐστίας:

— "Ω! Ναπολέων, σὺ, ὁ ἥρωας, ὁ μέγιστος τῶν μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν, ἐννοεῖς τὰς ἀξιώσεις... ὄχι, δὲν θὰ τοὺς ὀνομάσω ποσῶς, ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν γέγοντα τοῦτον ὅστις δὲν ἐννοεῖ καὶ ὁ ἴδιος ὅλην τὴν σπουδαιότητα καὶ μένει ἄφωνος ἐνώπιόν μου.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Δεγκουίλάρ, ὑπεχώρησεν ἐν βῆμα, μὲ συνεσφιγμένας τὰς πυγμὰς, μὲ ὀρθωμένην τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε μεγαλοφώνως:

— Ἄν εἴμενα ἄφωνος, μάθετε ὅτι μόνος ὁ ὑπαινιγμός σας εἶνε αἰτία. Μάθετε ὅτι εἰς τὴν χώραν ταύτην ὑπάρχει λαὸς τὸν ὁποῖον ἡ τυφλὴ γενναϊότης

σας; οὐδέποτε θὰ δυνήθῃ νὰ ὑποτάξῃ. Μαθετε λοιπὸν καὶ τὴν ἱστορίαν του.

Ὁ Μιραμὼν ἐκύτταξε περιφρονητικῶς τὸν γέροντα ἐκεῖνον μὲ τὴν ἐπιβάλλουσαν φωνὴν δεσμευθεὶς ὅμως ὑπὸ γλώσσης εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο συνηθεισμένος, τὸν ἤκουσε χωρὶς νὰ τὸν διακόψῃ.

— Οἱ Ρωμαῖοι, νικηταὶ τῆς Καρχηδόνος, ἐξώθουν τὰς κατακτήσεις των μέχρι τῆς Ἰθρηίας, ἀλλ' ἡμεῖς ἐβαδίσαμεν εἰς συνάντησίν των. Διεπραγματεύθησαν μὲ ἡμᾶς καὶ ἀφ' οὗ ἀπηλπίσθησαν νὰ μᾶς καθυποτάξουν, συνωμολόγησαν συνθήκην μαζίμας ἢ ὑποῖα μᾶς ἔδωκε τεσσάρων αἰώνων ἡσυχίαν. Ἀπὸ βορρᾶν τῆς Γερμανίας ἦλθον ἔπειτα βαρβαρικά ὄρδα καὶ ὁποῖαι, ἐλκυόμεναι ὑπὸ τῆς εὐφροῦ γῆς ἡμῶν, διέβησαν τὰ Πυρηναῖα καὶ ἐσταμάτησαν ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Ἑβρου. Μόνοι καθ' ἑαυτὰς τὴν δύσιν διεμείναμεν ἀνίκητοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρέων μας. Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως ὁποῖαν θραύσιν ὑπέστη ὁ στρατός σας εἰς τὰς φάραγγας τοῦ Ρονσεβᾶ. Τότε, ὡς καὶ σήμερον, οἱ Οὐάσκωνες σᾶς προσέφερον τὴν συμμαχίαν των, ἀλλὰ δὲν ἐνόησατε τὴν μεγίστην σπουδαιότητα αὐτῆς. Τότε ἐγεῖναμεν ἐχθροὶ σας, ἐκυριεύσαμεν τὴν Ἀκιταίνην καὶ τὴν Βεαρναίαν. Βραδύτερον ἀκόμη τὰ ὄρη μας περιώρισαν τὰς κατακτήσεις τῶν Μουσουλμάνων καὶ ἐχρησίμευσαν ὡς καταφύγιον εἰς τοὺς χριστιανούς. Τὸ βασιλεῖον τῶν Ἀστιουριῶν ἀπὸ ἡμᾶς ἐγένετο. Ἀντὶ τῶσων δὲ ἐκδουλεύσεων τὶ ἐζητήσαμεν; Τὸν σεβασμὸν τῆς ἀνεξαρτησίας μας καὶ τὴν διατήρησιν τῶν ἐλευθεριῶν μας. Εἶθε τὸ παρελθὸν νὰ σᾶς χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα.

Ὁ Μιραμὼν ἦτο ὄρθιος, ἀκίνητος καὶ ἐκπληκτος. Ὁ Δαγκουιλάρ διευθύνθη βραδέως πρὸς τὴν θύραν καὶ ἡμεῖς τὸν ἠκολουθήσαμεν. Καταλαμβάνεις τώρα, μάστορ Πέτρο, διατὶ σὲ βιάζω, καιρὸς δὲν εἶνε ἐνεργείας; Αἱ στιγμαὶ εἶνε ἀριθμημέναι. Καὶ ἡ μικρότερα ἀργοπορία ἀρκεῖ νὰ μᾶς καταστρέψῃ.

— Ἀγαπᾶς τὴν Μερσεδῆν, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ σιδηρουργός. Ὁ ἀδελφός σου εἶνε μνηστὴρ τῆς Βικτωρίας. Διπλοὺς λοιπὸν ὄρκος ἅς σᾶς ἐνώσῃ· θὰ φύγητε χωρὶς ἐμέ. Πλανώμενος ἀνά τὰ ὄρη, θὰ περιμένω τὴν ὥραν διὰ νὰ ἐνωθῶ μαζὶ σας καὶ πολεμήσωμεν κατὰ τοῦ κοιντοῦ ἐχθροῦ.

— Ἀν σᾶς τὸ ἐπιτρέψω ἐγὼ, διελογίσθη ὁ μαρκήσιος δ' Ὁδιέδο, ὅστις καταλιπὼν τὴν θέσιν του ὤλισθησε χαμαὶ καὶ ἀπεμακρύνθη τῆς οἰκίας μετὰ προσοχῆς.

Ἐν τούτοις, ὁ Ἰωάννης Ἰρρούμπερη πλησιάζας τὸν σιδηρουργὸν ἔτλιψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἰσχυρῶς.

— Μάστορ, εἶπεν ἐντόνως ἀδύνατον νὰ σὲ ὑπακούσω, διότι θὰ εἶνε ἐγκλημα νὰ σὲ ἐγκαταλείψωμεν εἰς περιστάσεις τόσον ἐπικινδύνους. Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σὲ ἀφήσωμεν μόνον ἐδῶ, περιτριγυρισμένον ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σου, τῶν ὁποίων ἀρχηγός εἶνε ὁ μαρκήσιος Ὁδιέδο, ὁ χειρότερος ὢλων. Αὐριοι θὰ ἐτοιμάσωμεν τὰ πάντα διὰ νὰ ὑπάγωμεν ἔσον τὸ δυνατόν ταχύτερον εἰς τὰ ὄρη τῆς Σιέρρας Γουαδαράμας καὶ ἐκεῖ θὰ περιμένωμεν τὴν κατάλληλον ὥραν ν' ἀρχίσωμεν τὴν πόλιν.

Ἐπειδὴ ἡ νύξ προὔχωρει, ὁ Ἰωάννης θλίψας τὴν χεῖρα τοῦ Ἑσπέρρου ἀνεχώρησε.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιούσης προπαρascευάσθησαν διὰ τὴν φυγὴν. Τὴν ἐσπέραν ὁ Ἑσπερρος συνωμίλει μετὰ τῆς Μερσεδῆς.

— Εἰδοποίησες τὴν ἀδελφὴν σου; τῇ εἶπε. Βεβαίως θὰ ἐχάρη διότι ἀφίνει αὐτὸν τὸν οἶκον.

— Ὅχι, πάτερ μου, τοῦναντίον θὰ λυπηθῇ διότι ἀπομακρύνεται τοῦ πύργου τοῦ μαρκησίου Ὁδιέδο. Ἀγαπᾷ αὐτὸν τὸν εὐγενῆ, πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἔραθον ὅλα αὐτὰ καὶ προσπαθῶ νὰ ματαιώσω τὰς ἐργασίας αὐτοῦ τοῦ ἀπατεῶνος. Δὲν ἐτόλμων νὰ σᾶς κήμω λόγον περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ κίνδυνος εἶναι πολὺ ἐπικείμενος, καθήκον ἔχω νὰ σᾶς ὁμιλήσω.

Αἶφνης κρότος βρημάτων καὶ κλαγγῆς ὅπλων ἠκούσθη. Ἡ νεῆνις καταληφθεῖσα ὑπὸ φρίκης ἐπλησίασε τὸν πατέρα της ὅστις τὴν εἴλκυεν ἐπὶ τῆς καρδίας του, καὶ ἐδράξατο ταῦτοχρόνως ἐγχειριδίου ἀπὸ τοῦ γραφείου του. Τῆς θύρας ἀνοιχθείσης εἰσῆλθον ἰσπανοὶ χωροφύλακες τοῦ βασιλεῖως Ἰωσήφ.

— Τί θέλετε; εἶπεν ὁ γέρον, σείων τὸ ἐγχειρίδιον.

— Νὰ σᾶς συλλαβώμεν, ἀπεκρίθη ὁ ἐνωμοτάρχης, κατηγορεῖσθε ἐπὶ συνωμοσίᾳ. Ἐμπρὲς, στρατιῶται, ἐκτελέσατε τὸ καθήκον σας· ὁ μαρκήσιος Ὁδιέδο εἶναι ἐδῶ πλησίον.

Εἰπὼν ταῦτα, ἐστράφη πρὸς τοὺς χωροφύλακας, ὧν τινὲς ἐσχημάτισαν φραγμὸν εἰς τὴν θύραν, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, ἵνα ἐπιτηρῶσιν ἀπάσας τὰς ἐξόδους. Πρὸς στιγμὴν ὁ σιδηρουργός ἐσυλλογίσθη νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν, ἀλλὰ παραχρῆμα ἔδεσαν τὰς χεῖράς του καὶ οἱ χωροφύλακες τὸν ἀπήγαγον μεθ' ἑαυτῶν.

Ἡ Μερσεδῆ ἐφόρεσεν ἐπανοφώριον τι ἵνα ἀκολουθήσῃ τὸν πατέρα της. Καθ' ἣν στιγμὴν ὅμως ἐμελλε νὰ διέλθῃ τὸν οὐδὸν τῆς οἰκίας, ἀνεγνώρισε τὸν μαρκήσιον, κακῶς κρυπτόμενον ὑπὸ πλατυγύρου πύλου.

— Θεέ μου; ἐψιθύρισεν, ὁ λύκος εὐρίσκεται εἰς τὴν μάνδραν. Ἡ θέσις μου εἶναι ἐδῶ, καὶ ἀπεκρίθη ἐν τῇ σκιᾷ.

Ὁ μαρκήσιος διαβάς τὴν αὐλὴν, ἠνέφξε θύραν τινὰ καὶ διηυθύνθη ἐν τῇ σκότει πρὸς διαδρομὸν δι' οὗ ἤλπριζε νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ δωματίου τῆς Βικτωρίας. Σχεδὸν ἐγνώριζε ποῦ ἦγον τὰ παράθυρά της καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅτε ἡ φωνὴ τῆς Βικτωρίας τῇ ἐγνώρισεν, ὅτι εἶχε ν' ἀνέλθῃ ἐνα εἰς τὸ ὄροφον.

Ἡ ἀνὰζήτησις αὕτη τὸν ἔκαμε ν' ἀπολέσῃ χρόνον πολὺ μακρὸν διὰ τὴν ἀνυπομονησίαν του, καὶ οὐχὶ ἄνευ δυσκολίας κατώρθωσε τέλος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον ὑπηρετισμένον διὰ λευκῆς μουσελίνης.

Λυχνία ἀπὸ τῆς ὀροφῆς κρεμασμένη ἔρριπεν ἀσθενὲς φῶς· Ἡ Βικτωρία ἵστατο πρὸ τοῦ παραθύρου, παραμερίζουσα τὰ παραπετάσματα διὰ πυρετώδους χειρός. Εἰς τὸν ἐλαφρὸν κρότον, ὃν ὁ μαρκήσιος ἔκαμε πατῶν μετὰ προσοχῆς, ἡ νεῆνις ἐστράφη, ἔρρηξε κραυγὴν καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτόν.

— Ἀ! μαρκήσιε, ἀνέκραξεν, πόθεν προέρχεται αὐτός ὁ θόρυβος; Εἰμαι πλήρης φρίκης. Εἰς μάτην

καλῶ, οὐδείς μοι ἀποκρίνεται. Τί συμβαίνει λοιπόν; Φοβοῦμαι, Ἐρρίκε, ἐνθάρρυνόν με.

— Ὁ μαρκήσιος ἔλαβε τὰς δύο χεῖράς της.

— Δυστυχῆς Βικτωρία, ἐψιθύρισε ἐλκύσας ταύτην ἡσύχως πρὸς ἑαυτόν. Οἱ φόβοί σου, προσφιλέ μου, εἶναι πραγματικοί.

— Θεέ μου! μὲ φοβίζεις. Ὅποῖος κίνδυνος μὰς ἀπειλεῖ, Ἐρρίκε; Σὲ παρακαλῶ ἐξηγήσου.

Κληγγὴ ὅπλων ἠκούσθη, ἡ δὲ Βικτωρία ἐπλησίασε τὸν μαρκήσιον.

— Τί εἶν' αὐτά; ἠρώτησε.

— Ὁ κρότος τῶν φρουρούντων σκοπῶν, ἀπεκρίθη ὁ Ὀβιέδος. Ἡ οἰκία εἶναι πλήρης ἀπὸ αὐτοῦ. Ὁ πατήρ σου συνελήφθη, τὰ δὲ ἔγγραφα του κατασχεθέντα ἀπέδειξαν τὴν συνενοχὴν του εἰς τὴν συνωμοσίαν.

Ἡ νεῆνις ρῆξασα κρυγὴν ἐκλονίσθη, ἀλλ' ὁ μαρκήσιος τὴν ἐκράτησεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτοῦ, τὴν ἔθηκεν ἐπὶ ἀνακλίντρου καὶ ἐκάθισε πλησίον αὐτῆς.

— Ἠσύχατε, φιλότατη Βικτωρία, τῇ εἶπεν, ἀνάλαβε, σὲ παρακαλῶ. Ἐγὼ μένω διὰ σέ, δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλείψω.

Ἐκεῖνη δὲν τὸν ἤκουε πλέον, ἀλλ' ἔδωκεν τοὺς βραχίονά της καὶ ὠλόλυξεν. Αὐτὸς θέσας τὸν βραχίονά του ὑπὸ τὴν κεφαλὴν τῆς νεάνιδος τὴν παρετήρει προσεκτικῶς.

— Φιλότατη μου, ἐψιθύρισε χαμηλώνων τὴν φωνὴν ἵνα καταστήσῃ ταύτην θωπευτικώτεραν. Ἡ λύπη σὲ ἀποπλανᾷ. Μήπως ὁ Ἐρρίκος σου δὲν εἶναι παρών; Διατί τοσοῦτος ἀπελπισμός;

Ἡ Βικτωρία τὸν ἐθεώρησε δακρυόεσσα καὶ τῷ εἶπε μετὰ τρυφερᾶς ἀφελείας:

— Ναί, τὸ γνωρίζω, δύναμαι νὰ βῶσις ἐπὶ σέ. Ἡ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ παρουσία σου ἐνταῦθα, ἐν τῷ μέσῳ τῆς βρυχούσης τὴν οἰκογένειάν μου καταστροφῆς, μὲ κίνδυνον αὐτῆς τῆς ζωῆς σου, εἶναι ἀπόδειξις ἀφοσιώσεως τὴν ὁποίαν δὲν θὰ λησμονήσω. Ἀλλ' ὁ ἔρως μου αὐτὸς μοι ἀπαγορεύει νὰ δεχθῶ τὴν θυσίαν ταύτην. Δὲν πρέπει νὰ σὲ ἴδουν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ συνωμότου Ἐσπέρρου. Ἡ θυγάτηρ του δὲν εἰσπορεῖ νὰ γείνη μαρκησία Ὀβιέδο. Ἐρρίκε! Ἐρρίκε! φύγε, ἄφες με νὰ κλαίω καὶ ν' ἀποθάνω ἐκ θλίψεως ἐπὶ τῶν εἰρεπίων τῶν ἐλπίδων μου.

— Ἀλλὰ, Βικτωρία μου.

— Ἐρρίκε, ἄφες με! βχθὺς εἶναι ὁ πρὸς σέ ἔρως μου, καὶ σήμερον ἐννοῶ πόσον μὲ ἡγάπας. Ἀλλὰ τὰ πάντα ἀπώλονται, καὶ σὲ ἐκθέτω πλέον. Βλέπεις καλῶς, φίλε μου, ὅτι πρέπει νὰ χωρισθῶμεν. Τὸν μαρκήσιον Ὀβιέδο δὲν πρέπει νὰ καταλάβωσιν εἰς τοὺς πόδας τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἐσπέρρου.

Ὁ μαρκήσιος ἐκρυψε τὸ πρόσωπόν του ἐντὸς τῶν χειρῶν του καὶ βαθεῖς στεναγμοὶ ἐξέφυγον τοῦ στήθους του. Ἡ νεῆνις συγκινημένη, τρέμουσα, ἀνέγειρε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκε τὰ χεῖλη της ἐπὶ τοῦ μετώπου του.

— Τὸ βλέπεις, καλὰ, φίλε μου, ἀνάγκη νὰ χωρισθῶμεν. Αἰσθάνομαι ὅτι δὲν θὰ ἐπιζήσω εἰς τὴν ιδέαν ὅτι κατὰ τὰς συμφορὰς τῆς οἰκογενείας μου ἠδυνήθην νὰ προδώσω τὰ καθήκοντά μου καὶ νὰ

ἐγκαταλείψω ἑμαυτὴν εἰς τὸν βραχίονα τοῦ εὐνοομένου τοῦ βασιλέως Ἰωσήφ.

— Βικτωρία, ἀνέκραξεν ἐκεῖνος, δρακτόμενος τῆς μέσης τῆς νεάνιδος καὶ καθιστῶν περιπαθῆ τὴν φωνὴν του, Βικτωρία, δὲν ἐννοεῖς πόσον σέ ἀγαπῶ; Ἡ θέσις αὕτη τοῦ εὐνοομένου διὰ τὴν ὁποίαν μ' ἐλέγχεις εἶναι ἡ μόνη σάνις τῆς σωτηρίας. Μόνη δύναται νὰ μὲ κάμῃ νὰ τύχῃ τῆς χάριτος τοῦ πατρός σου. Ὁρκίζομαι ὅτι οἱ γάμοί μας θὰ τελεσθῶσι μόλις τὸ κατορθώσωμεν. Τότε δὲν θὰ μοι ἀρνηθῶσι ν' ἀποδώσωσι τὴν ἐλευθερίαν ἐκείνου, οὐτινας τὴν θυγατέρα θὰ νυμφευθῶ. Ἀλλως, ὁ Ἐσπερρος, φυλακισμένος ἐντὸς σκοτεινῆς φυλακῆς, θὰ πληρώσῃ ἀντὶ τῆς ζωῆς του τὰς ἀποπείρας του πρὸς συνωμοσίαν.

— Πόσον ἡ ἐναλλαγὴ αὕτη εἶναι φρικώδης! ἀνέκραξεν ἡ Βικτωρία μετ' ἀπελπισμοῦ. Ἐρρίκε, φείσθητί μου, Ἐρρίκε, σέ ἀγαπῶ, ἀλλὰ...

— Μὲ ἀγαπᾷς καὶ δισταῖς ἀκόμη! Τί ἔρως λοιπὸν εἶναι αὐτός, ἐστερημένος πᾶσης ἐνεργητικότητος; Τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ἐξαιτοῦμαι, τὴν ὁμολογίαν τὴν ὁποίαν ἀποσπῶ διὰ τοῦ φόβου, αὐτὰ εἶναι ὅσα ἐδικαιοῦμην νὰ περιμένω παρὰ σοῦ;

— Λοιπὸν! ναί, Ἐρρίκε, εἶμαι ἰδική σου, εἶπεν ἡττηθεῖσα ὑπὸ τῆς φοβερᾶς σκέψεως τῆς τύχης τοῦ πατρός της. Σῶσέ τον! Σῶσον ἡμᾶς ὅλους! Θεέ μου, τιμώρησόν με ἂν δὲν εἶμαι ἄξια συγγνώμης!

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ὀβιέδος ἐδράξατο παραφόρως τῆς Βικτωρίας, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἠτένιζον τὸ θύραμά του. Τὰ χεῖλη του ἐφρικίων καὶ πύρινα ἤγγιζον τὰ τῆς νεάνιδος. Αἰφνης ἡ θύρα ἠνεώγη ἀποτόμως. Ὁ μαρκήσιος ὤρθωθη. Προτοῦ ὅμως δινηθῆ νὰ κάμῃ κίνημά τι ἵνα στραφῇ ἠσθάνθη ἑαυτὸν δρακτόμενον ὑπὸ λεπτῆς καὶ νευρικῆς χειρός. Εἰς τὸ φῶς δὲ τῆς λυχνίας εἶδε λάμπον μακρὸν καὶ λεπτὸν ἐγχειρίδιον. Ἡ Βικτωρία, ταχθεῖσα ὡς ἀστραπὴ προέτεινεν ἑαυτὴν εἰς τοῦτο, ὅπερ ὀλίγον ἐδέησε ἵνα τὴν πληγώσῃ, ἀλλὰ βιαίως ὤθηθη καὶ τὸ ἐγχειρίδιον καταφερθὲν ὑπὸ στιβαρᾶς χειρός εἰσῆλθεν ἄχρι λαβῆς εἰς τὸ στήθος τοῦ μαρκησίου.

Ὁ Ἐρρίκος ἔρρηξε κρυγὴν καὶ ἐκυλίσθη χαμαὶ κατελιγμένος ὑπὸ τῶν τελευταίων σπατμῶν τῆς ἀγωνίας. Οἱ ὀφθαλμοὶ του μετὰ φρίκης ἠνεώχθησαν ἵνα θεωρήσωσι τὸν φονέα, ὅστις ὀρθος ἐνώπιόν του, τὸν παρετήρει ψυχρῶς καὶ τῷ εἶπεν ἐγείρας τὴν καλὴν πτοῦσαν τὸ πρόσωπόν του μανδήλαν.

— Ἀναγνώρισον τὴν Μερσεδῆν.

Ἀκούσας τὸ ὄνομα τοῦτο, ὁ μαρκήσιος ἠθέλησε ν' ἀνεγερθῇ ἀλλὰ μάταιον ἀγῶνα κατέβαλε καὶ ἐξέψυξε.

Ἡ Βικτωρία ὤρμησεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ προσεπάθει νὰ σταματήσῃ διὰ μανδυλίου τὸ ὀρμητικῶς ἐκφεύγον ἀπὸ τῆς πληγῆς αἷμα. Εἶτα ἐλυποθύμην.

Ὁ Ἰωάννης Ἰρρούμπερ, συνοδεύων τὴν Μερσεδῆν εἰς τὸ ἀπώλειον τοῦτο ἔργον, ἔσπευσε νὰ τὴν παρὰ τὴν μακρὰν τῆς φρικτῶδους ταύτης σκηνῆς. Ἀμφότεροι ἐτρέπησαν πρὸς τὰ πλησίον ἔρη. Ὁ Ἰωάννης ἐγένετο ἀρχηγὸς δραστῶν ἀνδρῶν, ἡ δὲ Μερσεδῆ ἐπολέμησεν εἰς τὰς τάξεις των καὶ διεκρίθη εἰς πλείστας συμπλοκάς. Ἀλλ' ἡ ὁμὰς αὕτη συνελήφθη δι'

ἐνίδρας καὶ ἐξωλοθρεύθη ἀφ' οὗ ἀκριβὲς ἡγόρασε τὴν νίκην τῶν ἀντιπάλων τῆς.

Ὅταν ἡ Βικτωρία συνῆλθεν ἦτο παράφρων. Ὁ δὲ Φίλιππος Ἰερρούμπερη ἀφ' οὗ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἡγρύπνησεν παρὰ τὸ προσκεφαλακίον τῆς, ἡναγκάσθη ἕνεκα τῶν μανιωδῶν παρκαφορῶν τῆς νὰ τὴν εἰσαγάγῃ εἰς τι φρενομομεῖον τῆς Μαδρίτης.

Ὁ Ἐσπερρος ἐξῆλθε τῆς φυλακῆς μόνον ἵνα τουφεκισθῇ ὡς συνωμότης.

ΓΕ.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ ΔΑΝΙΗΛ (1821)

(Εἶχομεν πρό τιμῶν ἡμερῶν δημοσιεύσει ἐν τῇ «Ἀκροπόλει», ὅτι ὁ κ. Πλάτων Παπαδικμαντόπουλος ἐδωρήσατο τῷ κ. Δημότῳ ἱστορικῶν χειρόγραφον, ἰδιόγραφον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Τριπόλεως Δανιήλ, ὅστις μετὰ τῶν ἄλλων ἱερχῶν καὶ προϋχόντων τῆς Πελοποννήσου εἶχε φυλακισθῇ παρὰ τῶν Τούρκων ἐν Τριπόλει, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀγῶνος, ἥτοι τὸν μάρτιον τοῦ 1821. Γνωστὸν, ὅτι ἡ τουρκικὴ ἀρχὴ, συλλαβοῦσα ὑπονοίας περὶ τῆς τεκταινομένης ἐπαναστάσεως, συνεκάλεσεν εἰς Τρίπολιν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ προσετώτας τῆς Πελοποννήσου καὶ τοὺς ἐκράτησεν εἰς τὰς φυλακὰς ὡς ἐμῆρους, φρονούσα, ὅτι οὕτω θὰ ἡμποδίζε τὴν ἐκρηξίν τῆς ἐπαναστάσεως. Οἱ προσετώτες καὶ ἀρχιερεῖς, εἶχον κατ' ἀρχὰς σκεφθῇ νὰ μὴ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν πρόσκλησιν, ἀλλὰ κατόπιν, φοβηθέντες μήπως ἐνισχύσωσιν οὕτω τὰς ὑπονοίας τῶν τούρκων καὶ ματαιώσωσι τὴν ἐκρηξίν τοῦ Ἀγῶνος, προσῆλθον πάντες ἐκτὸς τοῦ Πέτρου Μαυρομιχάλη, ὑποκριθέντες ἀσθενεῖαν καὶ πέμψαντες ἀντ' ἐαυτοῦ τὸν υἱὸν τοῦ Ἀναστάσιον. Τὸ χειρόγραφον λοιπὸν τοῦτο, γραφὲν τῷ 1822 ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἀνω-Χρέπας, καὶ περιέχον ἐμμετρον ἀφήγησιν τῶν τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς φυλακίσεως τοῦ Ἱεράρχου, δημοσιεύομεν κατωτέρως, ὡς ἀκούοντες περίργον λείψανον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐπιτρέψαντες ὑμῖν τοῦτο εὐμενῶς τοῦ κ. Φιλήμονος. Ὁ ποιητὴς ὑποθέτει δύο πρόσωπα συνδιαλεγόμενα, τὸν Δοῦλον ἥτοι ἑαυτὸν, καὶ τὸν Ἐλεύθερον, εἰς ὃν διηγεῖται τὰ παθήματά τοις).

Δ. — Καθήμενος εἰς τὴν μονήν, ὅπως βεβαρυμένος, Ἐπάνω Χρέπας (1), στὸ Βουνόν, ὀλίγον δειλιασμένος. Τὸ μὲν διὰ τὴν τῶν πεδῶν κακίστην ποδάλισιν, τὸ δὲ διὰ τὴν τῶν τουρκῶν λίγην ὑπέρβαν. Μὲ λύπην μου θυμῷθηκα διὰ τὰ πικρὰ ῥάψω ὑπάπαντα στὴν φυλακὴν εἰς ἧς νὰ τὴ συνάψω Ἐγὼ καὶ οἱ συναδελφοί οἱ μὲν χ' ἔχεται

μὲν τοῦ διαδόλου τὴν πηγὴν ἐμοῦ κατακλεισθέντες. Πρέπει ὅμως νὰ θρηνησῶ καὶ πολὺ νὰ λυπηθῶ, βίαν φυλακῆς οὐκ ἔχον τὴν μεγάλην θυμικήν. Δάκρυα νὰ χύσω ὅπως, δάκρυα ποταμιῶν, καὶ καρδίαν νὰ συντρίψω καὶ νὰ κλαύσω κρουνήδον. Ὅτι ἐν ἐστάθ' ὀλίγον μὴτε ἄλλο φέβον ἔχη μῆνας σιὰ, ἀλύττους μὴτ' εἰς τέτοιον καιρὸν. Μὰ πῶς πρέπει νὰ ἀρχήν; ἢ νὰ γράψω τὰ ἐκεί, μὴτ' ἐγὼ δὲν τ' ἡξέω, μὴτε χρόνος δὲν ἀρκεῖ. Ὅτι καὶ θελήσω γράψαι τὴν αἰτίαν φυλακῆς ἵν' ἴσχωμαι καὶ μόνον λέγω, διὰ ὧς ἦν κακῆς. Εἰς τοῦ χιλιούρου ὅμως χρόνου, εἴκοσι ἀπὸ Χοιτῶν, ἔα καὶ δεκαοκτοῦς, τὸν καιρὸν κάθε τι τοῦ, τῇ δ' ἀτῇ ἔως τότε τοῦ μαρτίου τοῦ μηνός, καὶ ἐνέξ (ἦλος τρέω) καὶ καιρὸς ἦν σκοτεινός. Τὸ ἐσπέρας, ἐνθυμούμαι, ἔγ' ἔν' ἡ προσεγγὴ τῆς κυριακῆς καὶ νύκτα, οὕτως ἡ διατ' γῆ. Ὅλοι νὰ βρεθῶμεν κάτω στὸ παράλι καὶ εὐθὺς, στοῦ διαδόλου τὸ σχολεῖν, νὰ μὴ λείψωμεν κανεῖ. Ὅτι ἦ, τῆς Πόρτας λόγος μυτικὸς νὰ εἰπωθῇ ἵδ' ἰσχυρὸν τοῦ μωροῦ νὰ ἴσως νὰ στερεωθῇ. Πῶς διὰ νὰ μὴν τάγῃ εἰσπορεῖ ἀπὸ ἡμᾶς, π' ὁρασιν ποῖος νὰ εὖνῃ, ἐάν πῖνται μᾶς κρεμμύ. Δὲν ἡξέω γὰρ τοὺς ἄλλους, πῶς συνέτρεξαν ἐκεῖ, ἀχο-τες ἀρχιερεῖς τε, πῶς συνῆλθον πᾶνοικεῖ, Γὰ λέγου μου ἡξέω, διὰ ἡμῶν καὶ ὁδόν. Βλέπω δὲ καὶ μὲ φωνάζουν (ὡς τερεούλα τῶν πεδῶν) Ἐλα κά-ω νὰ μὲ ἔγουν, ἔλα μὴ χάσομερεῖς, διὰ ὅλοι σε πιστεύουν, ἄντε μὴν ἀργοπορεῖς, ὦρα νύκτα, ἐγὼ τοῦ λέγω, τί μὲ θίλουν, αἰ, σταθῶ, Ἀδριανὸν σὺν ἡμετέρῳ θέλω παρουσιασθῶ. Ὅχι, τώρα, εἶνε βία καὶ νὰ πάγωμεν μαζῇ. ὦ! κακὴ π. ὅταν ἡ ὥρα! Εἴθε τις νὰ μ' εἶχε ζῇ. Τέλω τὸ λοιπὸν μαζὺ τους, πῶς πηγάζω μὴ ρωτᾷς; μὴτ' ἐγὼ δὲν τ' ἡξέω, ἀλλοῦσον πῶς καταντῶ. Καταβάνω στὸ σεράνι, ἔρχομαι εἰς τὴν αὐλήν, τί νὰ ἴδω; Βλέπω νὰ πληθῶς, μὲν θυμῶν πολλήν. Βέτω τοὺς ἀρματωμένους μ' ἔα βλέμμα φοβερόν, Νὰ μὲ λέγουν ὅλοι ἔλα μ' ἕνα σ' ὅσα σφακτερόν. Ἄλλοι νὰ μὲ λέγουν πάλιν, μὴ φοβέσθαι σὺ ἔω, μέγα βρῖσκονται καὶ ἄλλοι, τ' ἔχω γ' ὡς νὰ τοὺς ἴδω. Μόζινω μέσα στὸν ὀντά του, τριγυρίζω ὡς ἐκεῖ καὶ τοὺς βλέπω ὅλοι μέσα σὺν τ' ἀλειψὶ στὸ σακί. Πλακωμένους σὺν σαρόλαις, οὕτως εἶνε προσταγῇ, νεκρωμένους, ταῦτα ἔχει τοῦ διαδόλου ἡ πηγὴ. Δέχονται καὶ μένα μέγα, σὺν πευλὶ εἰς τὸ κλουβί. Ἀρῶμαι νὰ τοὺς ἐρωτάω, τέτε μου τί ἔχει συμβῇ; Μ' ἔκαμε, μὲ λέγουν ὅλοι, ἀδελφε στὴν φυλακὴν.

Τί τὸ σφάλμα τὸ δικόν μας; πάλιν τοὺς ξαναρωτῶ, ... Σὺ, ρωτῶ, ἐν μὲ τὸ λέτε; νὰ βαρτάξω δὲν μπορῶ. Προσταγῇ εἶνε, μὲ λέγουν, νὰ μὴ λείψετε κανεῖς, παρὰ νὰ φυλακωθῆτε, ὡς λυπητικῆς φωνῆς! Καὶ διατί; Τί γὰρ κακόν; νὰ εἰπῶ ἑλληνιστί, ἐποιήσαμεν τοῦ μπέτη; δὲν ἡξέω τουρκιστί. Μείνате μὲ λέγουν πάλιν, διὰ τὰ πολιτικά, ἔτσι τῶρον διὰ πάντι, τῆς Τουρκίας τὰ κακά. Τότε μὲ ἦλθον εἰς τὸν νοῦν τοῦ κυρίου μας τὰ πάθη, κρίματά του ἡ ἄβυσσος καὶ γνώσεως τὰ βάθη. διὰ ἡμέρα ἦν ἰγγύ; μεγάλῃς ἐδδομάδος. - ἦς κοσμοσωτηρίσμου, τῆς θείας οὐδοῦδος. Νὰ πῶς νὰ κάμω τὴν ἀρχήν, ἐγὼ ἐν τῷ ἡξέω, διὰ εἰμὶ καὶ ἀμαθὴς καὶ τρόπον πῶς νὰ εὖρω; Μάλιστα ὅπου τὰ δεινὰ, ὁ φόβος ὁ μέγας μ' ἔκαμε κατ' ἀλήθειαν νὰ γίνω ἄλλου ἄλλος. Πλὴν ἀρχίζω, ἀδελφε μου, καὶ παράβλεπε ἐοῦ, ἀμαθίαν ἰδικὴν μου. διὰ εἶνε περισσῇ. Σ' ἕναν ὄνδ' ἡμᾶς ἔδωκαν, ὅλους συμμαζωμένους, ἐλαφροτέρην φυλακὴν, ὅλους μας πλακωμένους. Ἐπειτα μᾶς ἐχώρησαν γὰρ νὰ μὴν ἐμειλόμεν, νὰ εἰμεθα ἀσύμφωνοι νὰ μὴ (θηρτολεστώμεν)

(1) Ἐπάνω Χρέπα, μονὴ κατεμένη ἀνωθεν τῆς Τριπόλεως, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Μαινάλου ὄρους βορειοδυτικῶς τῆς πόλεως. Ἐκεῖ εἶχε τὸ στρατὸν τοῦ ὁ Θεόδ. Κολοκοτρώνης καὶ τὴν πάλαιον αὐτὴν Τριπόλεως.